

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра епізоотології та паразитології

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Епізоотологія та інфекційні хвороби
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньо-професійної програми «Ветеринарна медицина»
за спеціальністю **211 Ветеринарна медицина**
на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Підпис: Касяненко О.І., д.в.н., професор
Завідувач кафедри епізоотології та паразитології
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри епізоотології та паразитології (назва кафедри)	протокол від « 19 » червня 2023 року № 20	
	Завідувач кафедри	 Касяненко О.І. (підпис) (прізвище, ініціали)

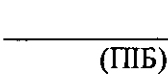
Погоджено:

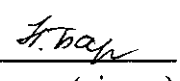
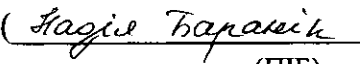
Гарант освітньої програми Петров Р.В..
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

 Нечипоренко О.Л.
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: Петров Р.В.
(ПІБ)

 Ребенко Г.І.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації ( )
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 26.06. 2023 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Епізоотологія та інфекційні хвороби			
2.	Факультет/кафедра	Факультет ветеринарної медицини Кафедра епізоотології та паразитології			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	211 – ветеринарна медицина			
5.	Рівень НРК	7-й			
6.	Семестр та тривалість вивчення	7, 8, 9 тривалість – 75 тижнів			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	14 ЄКТС			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
		28 14/14/48	-	46 30/46/28	76 (46/60/88)
9.	Мова навчання	Українська, англійська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Координатор освітнього компонента – д.вет.н., професор Касяненко О.І.			
10.1	Контактна інформація	Корп. 3, каб. 81, Тел.: +8(096) 069 09 02; viber +8(095) 615 39 02 oksana_kasjanenko@ukr.net			
11.	Загальний опис освітнього компонента	ОК вивчає закономірності процесів виникнення, розвитку, поширення і згасання інфекційних хвороб тварин та птиці, розробку раціональних заходів з недопущення виникнення, профілактики поширення, а також регулювання та ліквідації інфекційних хвороб.			
12.	Мета освітнього компонента	Забезпечити формування способу мислення інфекціоніста для забезпечення епізоотичного благополуччя місцевості/країни, а також набуття професійних компетентностей лікаря ветеринарної медицини в аспекті профілактики, виявлення та ліквідації інфекційних хвороб.			
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	<p>Освітній компонент базується на таких ОК: Ветеринарна мікробіологія та імунологія, Ветеринарна вірусологія Ветеринарна гігієна та санітарія, Патологічна фізіологія, Патологічна анатомія, Клінічна діагностика хвороб тварин, Ветеринарна фармакологія, Біотехнологія ветеринарних імунобіологічних препаратів, Організація і економіка ветеринарної справи</p> <p>Освітній компонент є основою для вивчення таких ОК: Ветеринарні технології профілактики інфекційних хвороб тварин Протиепізоотичні заходи в тваринництві</p>			
14.	Політика академічної доброчесності	<p>Усі завдання, пов'язані з розрахунками, складанням планів та оформленням облікової документації, матимуть індивідуальні вихідні дані.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: Академічний плагіат – оцінка 0, повторне виконання завдання. Академічне шахрайство (списування, обман, видавання чимось виконаної роботи за власну) – анулювання отриманих балів; повторне проходження оцінювання повторне виконання несамостійно виконаної роботи з новими вихідними даними; Використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю.</p>			
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=167 та https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1350			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)								Як оцінюється ДРН
	ПРН 2	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 15	ПРН 18	ПРН 19	
ДРН 1. Виявляти хворих та підозрілих у захворюванні на заразну хворобу тварин, джерела збудників інфекцій, фактори і механізми їх передачі		+						+	Розгляд кейсів та аналіз ситуацій
ДРН 2. Обґрунтовувати механізми дії, схеми та способи застосування ветеринарних імунобіологічних препаратів (діагностикумів, лікувально-профілактичних препаратів), родентицидів, інсектицидів, мийних та дезінфікуючих засобів для підтримання епізоотичного благополуччя, розраховувати необхідну кількість	+			+			+		Групові завдання з само- та взаємним оцінюванням. Рішення задач на розрахунок потреб в засобах
ДРН 3. Розпізнавати ризики зараження та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від зоонозів					+			+	Розгляд кейсів та аналіз ситуацій
ДРН4. Планувати, організовувати та проводити заходи, спрямовані на недопущення занесення та поширення збудників інфекції/інвазії, на лікування тварин, хворих на інфекційні хвороби, і на ліквідацію епізоотичного вогнища		+							Симуляційні вправи Розробка планів протиепізоотичних заходів
ДРН 5. Обґрунтовувати застосування інструментарію, спеціальних пристроїв, приладів, лабораторного обладнання, програмного забезпечення та інших технічних засобів для проведення моніторингу, діагностичних досліджень, профілактичних щеплень, інших необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності				+					Практичний залік навичок застосування
ДРН 6. Знайти актуальну інформацію щодо специфічних хвороб, їх попередження, контролю, включаючи механізми швидкого реагування, розробку стратегії проведення профілактичних та оздоровчих заходів згідно міжнародних та вітчизняних норм для забезпечення епізоотичного благополуччя поголів'я щодо заразних хвороб	+	+						+	Оцінка проектів
ДРН 7. Грамотно оформлювати документацію (акти, плани, супровідні, подання, розпорядження), яка стосується протиепізоотичних заходів							+		Оцінка правильності оформлення документів
ДРН 8. Оцінювати ефективність проведених протиепізоотичних заходів та коригувати існуючі схеми обробок.	+		+						Розгляд кейсів
ДРН 9. Визначати небезпеку біологічних відходів та організовувати їх знешкодження згідно вимог.				+				+	Розгляд кейсів
ДРН 10. Продемонструвати навички вирішення проблем та результативного спілкування з людьми, які цікавляться здоров'ям людей і тварин								+	Участь у фокус-групах, симуляційних вправах

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу		Рекомендована література зі списку в п.6	
	Аудиторна робота			Сам. робота
	Лк	Лб		
7-й семестр				
Тема 1. Вступ Епізоотологія як наука. Предмет та завдання епізоотології. Історія розвитку епізоотології та її досягнення. Методи діагностики інфекційних хвороб в епізоотології. Епізоотична ситуація в Україні. Охорона людей від захворювань, збудників зоонозів.		2	2	1, 7, 8, 12, 13
Тема 2 Інфекція та інфекційна хвороба. Види інфекції. Поняття інфекції. Інфекційний процес. Інфекційна хвороба. Стадійність інфекційного процесу. Форми прояву інфекційної хвороби.. Взаємовідносини макро- і мікроорганізмів. Форми і види інфекції Особливості патогенного впливу вірусів. Трансмисивні генетичні фактори патогенності. Природа і нозологія незвичайних (неканонічних) патогенів.	2	2	2	1, 3, 8, 12, 13
Тема 3 Рівні вивчення імунітету. Види імунітету. Рівні вивчення: Молекулярний рівень. Клітинний рівень. Органний рівень. Вивчення імунітету на рівні організмузагалом. Популяційний рівень. Імунологічна толерантність. Реакції гіперчутливості.		2	2	1, 8, 11, 12, 16, 21
Тема 4 Біологія імунної відповіді Імунна відповідь. Імунологічна пам'ять. Фази розвитку поствакцинального імунітету. Основи антибактеріального імунітету. Основи антивірусного імунітету. Імунітет за мікозів. Імунодефіцити та їх класифікація. Імунотропні препарати.			2	
Тема 5. Епізоотичний процес і його рушійні сили Епізоотичний процес. Епізоотичний ланцюг (джерело збудника інфекції, механізм передачі і поширення збудника, сприйнятливі тварини). Класичний і факторний епізоотичний процес. Типи епізоотичного ланцюга. Шляхи передачі патогенних мікроорганізмів. Індекс-випадок. Індекс-пацієнт. Векторне розповсюдження, пряма передача, передача патогенів через сапрофітну фазу. Контагіозність інфекційних хвороб. Індекс епізоотичної контагіозності. Стадійність епізоотій. Закономірності розвитку та контролю епізоотичного процесу. Вірулентність збудників	2	2	4	1, 8, 20

<p>інфекційних хвороб. Форми прояву епізоотичного процесу: спорадичний випадок, ензоотія, епізоотія і панзоотія. Динаміка епізоотій: міжепізоотична, передепізоотична, розвитку епізоотії, максимального підйому епізоотії, згасання епізоотії, постепізоотична. Нові вектори поширення захворювань пов'язані з кліматичними змінами</p>				
<p>Тема 6. Епізоотичний та природний осередок інфекційних захворювань Епізоотичний осередок (вогнище). Неблагополучний пункт та загрозна зона. Випадок і спалах інфекційної хвороби. Види епізоотичних вогнищ. Розподіл на зоні регіоналізація відповідно до стандартів МЕБ. Вчення про природний осередок інфекційних хвороб. Структура природного осередку інфекційної хвороби. Сучасний етап вивчення природноосередкових інфекцій. Сапронози - типові представники природноосередкових інфекційних захворювань. Феномен некультивованих форм мікроорганізмів в епізоотології та природному осередку зокрема.</p>	2	Неблагополучний пункт та загрозна зона. Випадок і спалах інфекційної хвороби. Види епізоотичних вогнищ.	4	1, 3, 8, 9, 15
<p>Тема 7. Основи епізоотологічного аналізу. Методика вивчення епізоотичної ситуації в районі, області, державі Епізоотологічне обстеження і експеримент. Профілактичні, проти епізоотичні та прогностичні заходи. Інтернет-ресурси для відстеження епізоотичної ситуації щодо зоонозів, заразних та емерджентних хвороб; Епізоотологічне обстеження. Організація масових досліджень тварин. Заходи щодо джерела збудника інфекції. Особливості діагностики інфекційних захворювань в епізоотології. Семіотика (синдроми і симптоматика) в інфекційній патології. Епізоотологічний аналіз. Інтерпретація і реалізація результатів. Диференційна діагностика. Організаційно-правове підґрунтя інфекційної діагностики. Лабораторна діагностика в епізоотології. Відбір та пересилання патологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Відбір крові для серологічних досліджень. Порядок оформлення і відправлення супровідних документів до матеріалу, що надсилають для дослідження. Показники ефективності контролю прояву епізоотичного процесу. Рівень вакцинації (обробки) (РВ). Коефіцієнти зниження інтенсивності прояву епізоотичного процесу (КЗІ). Коефіцієнти зниження екстенсивності прояву епізоотичного процесу (КЗЕ). Оцінювання проти епізоотичної ефективності препаратів (вакцин). Коефіцієнт еквівалентності (КЕ). Оцінювання профілактичної ефективності препарату. Коефіцієнт попередження захворюваності (КПЗ). Коефіцієнт попередження розповсюдженості (КПР).</p>	2	<p>Ознайомлення з лабораторними методами діагностики. Організація і проведення масового взяття крові для серологічних досліджень.</p> <p>2 Вивчення правил відбору та пересилання патологічного матеріалу для лабораторних досліджень. Оформлення супровідних документів. Епізоотологічне обстеження та складання акту. Основи статистичної обробки в епізоотології.</p>	4	1, 3, 7, 8, 9, 12, 15 https://coursera.org/share/41748f1691f5fea1cbfc67fa1685
<p>Тема 8. Закони і категорії епізоотології Закони епізоотології. Сучасне розуміння законів епізоотології. Основні групи категорій, що відображають закони епізоотології.</p>	2		2	1, 8,

<p>Тема 9. Профілактика інфекційних хвороб Протиепізоотичні заходи. Загальна профілактика. Ветеринарно-санітарний нагляд. Засоби біобезпеки та біозахисту щодо інфекційних хвороб тварин. Специфічна профілактика. Засоби імунпрофілактики. Організація і проведення обробок тварин біопрепаратами. Принципи отримання та застосування імунобіологічних препаратів: вакцин, сироваток, імуноглобулінів, алергенів, діагностикумів, інтерферону пробіотиків, біостимуляторів тощо. Профілактичне щеплення проти найпоширеніших інфекційних захворювань (сибірки, сказу, трихофітії, ін.)</p>		2	Вивчення ветеринарних імунобіологічних препаратів. Використання біопрепаратів для лікування інфекційно хворих тварин.	4	1, 7, 8, 11, 12, 14, 17
<p>Тема 10. Явища популяційного рівня в епізоотології Вакцинозалежність. Протиепізоотичування. Імунологічний аналіз в епізоотології. Популяційний імунітет і імунний фон. Епізоотологічна діагностика і аналітична епізоотологія. Епізоотологія незаразних хвороб. Молекулярна епізоотологія. Сучасні форми епізоотичної роботи. Епізоотологічний моніторинг, нагляд, контроль. Керовані інфекції.</p>		2	Організація та проведення щеплень тварині птиці проти інфекційних хвороб. Контроль ефективності вакцин. Складання рекламації.	2	1, 7, 8, 11, 12, 14
<p>Тема 11. Протиепізоотичні заходи у господарствах промислового типу Протиепізоотичні заходи у господарствах промислового типу. Ветеринарні вимоги та протиепізоотичні заходи щодо захисту комплексів від занесення збудників інфекційних хвороб, їх поширення у господарстві. Особливості епізоотичного процесу в комплексах і загальна профілактика. Специфічна профілактика інфекційних хвороб у господарствах промислового типу. Метапрофілактика в інтенсивному тваринництві.</p>		2	Організація та планування профілактичних протиепізоотичних заходів.	2	1, 3, 7, 8, 11, 12, 13
<p>Тема 12. Ліквідація інфекційних хвороб та оздоровчі заходи Ліквідація інфекційних хвороб та система оздоровчих заходів в епізоотичному осередку. Базові принципи протиепізоотичних заходів (імунізація, стемпінг-аут, тощо); Державні надзвичайні протиепізоотичні комісії. Карантин і обмежувальні заходи в системі протиепізоотичних заходів. Інфекційні клініки та ізолятори.</p>		2	Організація та документальне оформлення карантинних та обмежувальних заходів.	2	1, 3, 7, 8, 9, 12, 16,
<p>Тема 13. Терапія і лікувально-профілактичні заходи в разі інфекційних хвороб Організація лікування тварин. Використання сироваток та гаммаглобулінів. Антибіотикотерапія. Хіміотерапія. Мікроби-антагоністи. Неспецифічна терапія. Протеїнотерапія. Симптоматична терапія. Премікси.</p>	2			2	1, 3, 7, 8, 10, 11, 12, 21
<p>Тема 14. Транскордонні хвороби тварин Менеджмент, профілактика, чинна епізоотична ситуація; Патогени пов'язані з ТХТ, потенціал заразності; Діагностичний та терапевтичний інструменти попередження та боротьби з ТХТ та їх патогенам; Національний та міжнародний регламент щодо транскордонних хвороб та їх патогенів.</p>				2	1, 8, 20,

<p>Тема 15. Ветеринарна санітарія Ветеринарна санітарія Види та методи дезінфекції. Дезінфекція різних об'єктів тваринництва. Групи дезінфікуючих речовин, механізми їх дії, представники. Детергенти. Контроль якості дезінфекції. Машина і установки для дезінфекції. Гризуни як переносники, резервуар та джерело збудника інфекції. Профілактика та методи боротьби з гризунами. Особливості дератизації окремих об'єктів. Визначення щільності заселення приміщень гризунами та розрахунок потреби в дератизаційних речовинах. Організація та проведення дератизації. Епізоотологічне значення кровосисних комах у розповсюдженні збудників інфекційних захворювань і боротьба з ними. Біологічні відходи. Знезаражування трупів тварин. Утилізація біовідходів на утильзавах та утильустановках. Біотермічні ями. Скотомогильники. Спалювання трупів. Зберігання і знезараження гною.</p>	2	2	<p>Методи дезінфекції. Фізичні засоби дезінфекції. Хімічні засоби дезінфекції. 2 - Застосування комплексних сполук із детергентами. Розрахунок потреби деззасобів для виконання дезінфекції. Способи дезінфекції. Дезмашина. Оцінювання ефективності дезінфекції. 2 - Вивчення різних способів знешкодження трупів і відходів тваринництва. Дератизація. Дезінсекція</p>	4	1, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 17, 19
<p>Тема 16. Еволюція інфекційних хвороб, номенклатура і класифікація інфекційних хвороб Еволюція інфекційних хвороб. Персистенція у бактерій. Некультивовані форми бактерій як еволюційний механізм пристосування. Регулони і стимулони бактерій. Трансмисивні генетичні детермінанти патогенності бактерій, речовини-покриви, компенсація інтенсивності метаболізму. Психрофільність патогенних мікроорганізмів. Еволюційні механізми "самозбереження" вірусів. Форми взаємодії вірусу з організмом господаря (недовготривала взаємодія, довготривала взаємодія, вірусна персистенція, латентна, хронічна, повільна інфекція). Механізми вірусної персистенції (дефектні або "ді" частки, інтеграція геномів, температурочутливі мутанти). Номенклатура інфекційних хвороб. Хвороби, що підлягають обов'язковому ветеринарному обліку згідно із Законом ветеринарної медицини. Класифікація інфекційних хвороб. Епізоотологічна класифікація інфекційних захворювань. Емерджентні інфекції тварин в Україні наприкінці ХХ століття.</p>	2	2	<p>Хвороби, що підлягають обов'язковому ветеринарному обліку згідно із Законом ветеринарної медицини. Класифікація інфекційних хвороб. Епізоотологічна класифікація інфекційних захворювань. Емерджентні інфекції тварин в Україні наприкінці ХХ століття.</p>	2	1, 3, 8,
<p>Тема 17. Ветеринарні аспекти охорони здоров'я Етіологічна систематика зоонозів. Епідеміологічна систематика груп ризику під час зоонозів. Зоонози за міських умов. Розвиток сучасної концепції ветеринарної охорони здоров'я в місті. Проблеми освіти і спеціалізації</p>	2	2	<p>Епідеміологічна систематика груп ризику під час зоонозів.</p>	2	1, 8, 10, 11, https://www.coursera.org/learn/global-health-human-animal-ecosystem/home/welcome
<p>Тема 18. Заразні хвороби диких тварин Епізоотична ситуація щодо заразних хвороб диких тварин у світі. Сучасні методи боротьби і профілактики із заразними хворобами диких тварин. Збереження благополуччя щодо заразних хвороб диких тварин і птиці в Україні. Емерджентні інфекції. Екзотичні інфекції. Емерджентні інфекції тварин в Україні наприкінці ХХ століття. Епізоотична ситуація в світі щодо емерджентних та екзотичних інфекційних захворювань</p>		2	<p>Розвиток сучасної концепції ветеринарної охорони здоров'я в місті. Проблеми освіти і спеціалізації</p>	2	1, 3, 8,
<p>Всього за 7 семестр</p>	14	30		46	

<p>Тема 19 Бактеріальні хвороби, спільні для декількох видів тварин Інфекційні хвороби с септичним перебігом (Сибірка, пастерельоз) Інфекційні хвороби тварин, спричинені патогенними анаеробами (Правець, злякисний набряк (газовий набряк), некробактеріоз, ботулізм) Інфекційні хвороби с хронічним перебігом (Туберкульоз, бруцельоз) Бактеріальні природно-вогнищеві інфекції (Лептоспіроз, лістеріоз, кампілобактеріоз, псевдотуберкульоз, туляремія)</p>	6	<p>4 Діагностика сибірки. Заходи щодо сибірки вепізootичному осередку та загрозовій зоні. 4 Діагностика, диференційної діагностики та боротьби зінфекційними хворобами тварин, спричиненими патогенними анаеробами: правець 2 ботулізм, злякисний набряк, некробактеріоз 4 Діагностика туберкульозу. Профілактичні та оздоровчі заходи в разі туберкульозу. 2 Діагностика бруцельозу. Профілактичні та оздоровчі протибруцельозні заходи. 4 Діагностика, профілактика та заходи боротьби з хворобами, що супроводжуються ураженням репродуктивної системи: кампілобактеріозом, лістеріозом. Організація заходів боротьби з природно-вогнищевими інфекціями: лептоспірозом, туляремією, псевдотуберкульозом, арбовірусами, хворобою Ауескі</p>	20	2, 10, 11,
<p>Тема 20. Інфекційні хвороби, спільні для декількох видів тварин, спричинені внутрішньоклітинними паразитами. Вірусні природно-вогнищеві інфекції (Хвороба Ауескі, сказ, арбовірусні інфекції, рикетсіози (Ку-лихоманка (квінслендська), інфекційний (рикетсіозний) кератокон'юнктивіт), гідроперикардит інфекційний (коудріоз)) Висококонтагіозні транскордонні хвороби (Ящур, везикулярний стоматит, віспа) Хронічні та латентні інфекції (Лейкози, хламідіози, мікоплазмози)</p>	4	<p>4 Діагностика сказу, профілактика та заходи боротьби. 4 Розгляд послідовності дій при підозрі на хворобу, що підлягає повідомленню. 4 Організація заходів боротьби з ящуром. 4 Розгляд конкретних ситуацій щодо діагностики та боротьби з інфекційними хворобами тварин, що супроводжуються ураженням шкіри і слизових: віспа, везикулярна хвороба, везикулярний стоматит. 4 Мікоплазмози тварин. Діагностика, профілактика та заходи боротьби. Рикетсіози, хламідіози тварин.</p>	20	2, 11,
<p>Тема 21. Інфекційні хвороби, спільні для декількох видів тварин, спричинені патогенними грибами та їх токсинами. Дерматомикози, меліоїдоз, актиномікоз, мікотоксикози</p>	4	<p>4 Дерматомикози та системні мікози. Діагностика, профілактика та заходи боротьби з мікотоксикозами. 4 Захист планів</p>	20	2, 11,

			протиєпізоотичних заходів по індивідуальних завданнях		
Всього за 8 семестр	14	46		60	
9 семестр					
<p>Тема 22. Інфекційні хвороби жуйних Керовані інфекції ВРХ: Емфізематозний карбункул (емкар), паратуберкульоз, злаякісна катаральна лихоманка, інфекційний ринотрахеїт, парагрип, ротавірусна інфекція великої рогатої худоби, вірусна діарея, Емерджентні та екзотичні хвороби ВРХ: губчаста енцефалопатія великої рогатої худоби, контагіозна плевропневмонія, чума великої рогатої худоби, маміліт великої рогатої худоби, ефемерна лихоманка великої рогатої худоби, бацилярна гемоглобінурія великої рогатої худоби, геморагічний гастроентерит (хвороба Найробі), буньявірусна інфекція великої рогатої худоби (хвороба Акабане), лихоманка долини Рифт, епізоотична геморагічна хвороба оленів, орбовірусна інфекція великої рогатої худоби (хвороба Ібаракі). Керовані інфекції ДРХ: інфекційний некротичний гепатит, бразот, інфекційна ентеротоксемія овець, ензоотичний (хламідійний) аборт овець, копитна гниль, ектима овець та кіз, інфекційний епідидиміт Емерджентні та екзотичні хвороби ДРХ : інфекційна агалактія овець та кіз, інфекційна катаральна лихоманка овець, інфекційна плевропневмонія кіз, скрепі, вісна-маєді, легеневий аденоматоз овець, артрит-енцефаліт кіз</p>	4	2 2 2	<p>Заходи запобігання виникненню в Україні ГЕВРХ. Діагностика та заходи боротьби з лейкозом ВРХ Розгляд ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з респіраторними інфекціями ВРХ. Розгляд ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з хворобами, що супроводжуються ураженням статевої функції жуйних. Розгляд ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з інфекційними хворобами, що перебігають з ознаками ураження шлунково-кишкового тракту жуйних. 2 Діагностика, диференційна діагностика та оздоровчі заходи в разі анаеробних інфекцій. Розгляд ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з емерджентними хворобами жуйних. Розгляд ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з інфекційними хворобами, що перебігають з ознаками ураження шкіри та слизових.</p>	14	2, 4, 10, 11,
<p>Тема 23. Хвороби коней. Мит, сап, епізоотичний лімфангіт, ринопневмонія, інфекційна анемія, африканська чума, морбілвірусна інфекція коней, енцефаломієліти коней (західноамериканський, східноамериканський, венесуельський, японський), вірусний артеріт коней.</p>	6	2	<p>Розгляд конкретних ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби із сапом, митом, епізоотичним лімфангітом. 2 Розгляд конкретних ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з ринопневмонією і грипом. Діагностика та організація заходів боротьби з герпесвірусні інфекції. Контагіозний метрит. Сальмонельозний аборт кобил. Діагностика, профілактика та заходи боротьби з інфекційною анемією коней. Вірусний артеріт. Африканська чума коней. План протиєпізоотичних заходів в конярстві (по завданням)</p>	12	2, 6, 10, 11,
<p>Тема 24. Хвороби свиней. Класична чума, африканська чума, бешиха, трансмісивний гастроентерит, грип, ензоотична бронхопневмонія, інфекційний</p>	6	2	<p>Розгляд конкретних ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з класичною та африканського чумою свиней.</p>	10	2, 5, 10, 11, https://www.pig333.com/news

атрофічний риніт, ензоотичний енцефаломієліт свиней (тешенська хвороба), везикулярна хвороба, везикулярна екзантема, дизентерія, хламідіоз свиней, респіраторний і репродуктивний синдром свиней (сине вуха), гемофільозний полісерозит, гемофільозна плевропневмонія, хвороба Ніпах, парвовірусна інфекція свиней, енцефаломієліт свиней (блывальна хвороба поросят), синдром "блакитне око" свиней.	2 2	Діагностика, заходи боротьби з бешихою, везикулярною екзантемою та везикулярною хворобою свиней. Діагностика, профілактика та заходи боротьби з репродуктивними інфекціями свиней. Хламідіоз свиней. Репродуктивно-респіраторний синдром. Парвовіроз свиней. 2 Розгляд конкретних ситуацій з діагностики та боротьби з кишковими інфекціями свиней. Трансмісивний гастроентерит. Дизентерія свиней. Ілеїт (лавсоніоз) свиней 2 - Діагностика та організація заходів боротьби з хворобою Тешена, набряковою хворобою свиней. Діагностика, диференційна діагностика респіраторних хвороб свиней: гемофільозного полісерозиту, актинобацильозної плевропневмонії, ензоотичної бронхопневмонії, ІАР і грипу свиней. Діагностика, профілактика та заходи боротьби. План протиензоотичних заходів в свиначстві (по завданням)		
Тема 25. Факторні хвороби молодняку. Сальмонельоз, ешерихіози (колібактеріоз і коліентеротоксемія), стрептококози, стафілококози, анаеробна ентеротоксемія, адено-, корона-, парво- і риновірусна інфекції.	6 2	Розгляд конкретних ситуацій з діагностики та організація заходів боротьби з бактеріальними інфекціями молодняку: колібактеріозом і набряковою хворобою, сальмонельозами та анаеробною ентеротоксемією молодняку. 2 Діагностика захворювань молодняку з переважним ураженням травного каналу. Принципи лікування, профілактики та заходи боротьби з ними. Коронавірусні. Ротавірусні. Реовірусні інфекції. Діагностика та диференційна діагностика захворювань молодняку, що перебігають з переважним ураженням респіраторної системи.	10	2, 3, 10, 11, 14,
Тема 26. Хвороби собак, котів і хутрових звірів. чума, сальмонельоз, стрептококоз, бордетельоз (вольєрний кашель), інфекційний гепатит, парвовірусний ентерит собак, парагрип собак, коронавірусна інфекція собак, лейкоз котів, панлейкопенія котів, каліцивіроз, герпесвірусний ринотрахеїт котів, інфекційний перитоніт котів, імунодефіцит котів, алеутська хвороба норок, псевдомоноз норок, вірусний ентерит норок, міксоматоз, вірусна геморагічна хвороба кролів, трансмісивна енцефалопатія норок.	4	2 4 - Хвороби собак;4 - Хвороби котів; 2 - Хвороби хутрових звірів	12	2, 10, 11,
Тема 27. Хвороби птахів. Пулороз, сальмонельоз, віспа, грип, ньюкаслська хвороба,	6	4 2 - Гострі вірусні інфекції птиці 2 - Хронічні неопластичні інфекції птиці	10	2, 10, 11, http://www.poultryukraine.com

лейкози, хвороба Марека, інфекційний ларинготрахеїт, респіраторний мікоплазмоз, орнітоз, синдром зниження несучості, вірусний гепатит каченят, вірусний синусит каченят, інфекційний бронхіт, інфекційний бурсит курей (хвороба Гамборо), ентерит гусенят, чума качок, енцефаломієліт птиці, інфекційна анемія курчат, нейсеріоз (гонорея) птиці.			2 - Хвороби, що впливають на несучість, відтворну здатність 2 - Бактеріальні інфекції птиці План протиепізоотичних заходів в птахівництві (по завданням).		
Тема 28. Хвороби бджіл. Американський гнилець, європейський гнилець, парагнилець, септицемія, сальмонельоз, колібактеріоз, мішечкуватий розплід, гострий та хронічний вірусні паралічі, філаметовіроз, аспергільоз, аскосфероз, меланоз.	4	2	2 - Хвороби бджіл 2 - Протиепізоотичні заходи на пасіках.	10	2, 10, 11, http://pasika.org.ua http://spasu.grand.expert
Тема 29. Хвороби риб. Краснуха коропів, запалення плавального міхура, весняна віремія коропів, вірусна геморагічна септицемія форелі, фурункульоз лососевих, бранхіомікоз коропів.	4	2	2 - Хвороби риб Протиепізоотичні заходи для рибницьких господарств.	10	2, 10, https://epizootologiya.ucoz.net/ekcii4kurs_lectij_khvorobi_rib.pdf
Всього за 9 семестр	48	28		88	
Всього	76	104		194	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН 1. Виявляти хворих та підозрілих у захворюванні на заразну хворобу тварин, джерела збудників інфекцій, фактори і механізми їх передачі	Розгляд ситуацій з описанням симптоматики, супутніх факторів та обставин виникнення хвороби. Розбір можливих шляхів занесення та поширення збудника	Вивчити клінічні та патологоанатомічні ознаки конкретних хвороб, їх епізоотологічні особливості (шляхи виділення та зараження, спосіб передачі, сезонність, захворюваність та летальність)
ДРН 2. Обґрунтовувати механізми дії, схеми та способи застосування ветеринарних імунобіологічних препаратів (діагностикумів, лікувально-профілактичних препаратів), родентицидів, інсектицидів, мийних та дезінфікуючих засобів для підтримання епізоотичного благополуччя, розраховувати необхідну кількість	Групові завдання з музейними препаратами (розподіл їх на групи за принципом дії) з подальшим обговоренням і взаємною оцінкою результатів. Письмове завдання «перекресли помилки» Показ відео про способи застосування біопрепаратів, дезінфектантів, родентицидів та інсектицидів. Завдання на послідовність дій при проведенні заходів із застосуванням препаратів (або засобів) Розв'язання задач з розрахунку необхідної кількості препаратів для виготовлення робочих розчинів (або принад) для проведення дезінфекції, дератизації, дезінсекції.	Розібратися в класифікації ветеринарних препаратів за механізмом дії, вивчити їх характеристики та способи застосування Засвоїти покроковий порядок дій при проведенні алергічної чи серологічної діагностики, вакцинації, дезінфекції, дезінсекції, дератизації Зробити розрахунки згідно завдання та розписати пояснення розв'язання задачі
ДРН 3. Розпізнавати ризики зараження та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від зоонозів	Пояснення можливих ситуацій з ризиком зараження людей від інфікованих тварин.	Вивчити основні зоонози: ознаки їх наявності у тварини, шляхи зараження людей та фактори

	Розгляд кейсів з акцентуванням на запобіжні заходи та заходи з ліквідації зоонозів.	передачі, а також заходи попередження захворювання або його ліквідації у випадку виникнення.
ДРН4. Планувати, організовувати та проводити заходи, спрямовані на недопущення занесення та поширення збудників інфекції/інвазії, на лікування тварин, хворих на інфекційні хвороби, і на ліквідацію епізоотичного вогнища	Роз'яснення мети і принципів протиепізоотичних заходів. Розгляд і аналіз пунктів планів заходів з профілактики основних заразних хвороб та планів з ліквідації хвороб (оздоровчих заходів)	Користуючись інструкціями по заходах боротьби з конкретними інфекційними хворобами (згідно завдань та відповідно до тематики занять) розробити плани заходів з ліквідації спалаху (або оздоровлення поголів'я)
ДРН 5. Обґрунтовувати застосування інструментарію, спеціальних пристроїв, приладів, лабораторного обладнання, програмного забезпечення та інших технічних засобів для проведення моніторингу, діагностичних досліджень, профілактичних щеплень, інших необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності	Демонстрація наявного обладнання та пристроїв, а також відеороликів їх застосування під час проведення діагностичних, профілактичних, ветеринарно-санітарних робіт Демонстрація можливостей роботи з програмним забезпеченням для геоінформаційних систем моніторингу	Засвоїти види інструментів, пристроїв, обладнання, їх призначення та особливості застосування
ДРН 6. Знайти актуальну інформацію щодо специфічних хвороб, їх попередження, контролю, включаючи механізми швидкого реагування, розробку стратегії проведення профілактичних та оздоровчих заходів згідно міжнародних та вітчизняних норм для забезпечення епізоотичного благополуччя поголів'я щодо заразних хвороб	Ознайомлення з основними офіційними джерелами інформації щодо заразних хвороб тварин і птиці, особливо тих, які вимагають швидкого реагування, оскільки є надзвичайно небезпечними та підлягають повідомленню	Відпрацювати навички здобуття актуальної інформації щодо інфекційних хвороб та про поточну епізоотичну ситуацію, виконуючи завдання Аналіз наукової статті за заданою тематикою
ДРН 7. Грамотно оформлювати документацію (акти, плани, супровідні, подання, розпорядження), яка стосується протиепізоотичних заходів	Детальне роз'яснення призначення та форми подачі інформації у ветеринарних документах, що оформлюються при плануванні та обліку проведення заходів боротьби і профілактики заразних хвороб	Заповнювати усі бланки документів, що є в робочому зошиті, моделюючи ситуацію відповідно завдання. Тренуватися складати акти обстеження цих уявних об'єктів. Отримувати від викладача зауваження, якщо допущені помилки, та вносити коригування.
ДРН 8. Оцінювати ефективність проведених протиепізоотичних заходів та коригувати існуючі схеми обробок.	Пояснення принципів визначення ефективності заходів та можливих шляхів її підвищення	Аналізувати надані плани заходів та поточну епізоотичну ситуацію, робити судження про ефективність тих чи інших заходів та пропонувати зміни, обґрунтовуючи їх доцільність.
ДРН 9. Визначати небезпеку біологічних відходів та організувати їх знешкодження згідно вимог.	Ознайомлення з загальними принципами поводження з біовідходами та конкретними заходами їх знешкодження за окремих хвороб.	Знаходити у відповідних інструкціях по заходах боротьби з хворобами перелік вимог щодо знешкодження біовідходів у разі виникнення спалаху.
ДРН 10. Продемонструвати навички вирішення проблем та результативного спілкування з людьми, які цікавляться здоров'ям людей і тварин	Проведення фокус-груп та симуляційних вправ	Знаходити у відповідних інструкціях по заходах боротьби з хворобами перелік заборон та обмежень, а також перелік заходів, регламентованих для конкретного випадку

5.**ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ****5.1. Діагностичне оцінювання**

Комп'ютерне тестування на предмет володіння знаннями про збудників інфекційних хвороб, методи їх індикації, визначення їх чутливості до антимікробних засобів, а також патогенезу, клінічних та патологоанатомічних ознак основних інфекційних хвороб та з інших питань, на яких базуються вивчення епізоотології. Оцінка не виставляється.

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
	Тематичне опитування	20 балів / 20 %	Щотижня
	Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях	20 балів / 20 %	Згідно з розкладу
	Тест множинного вибору	15 балів / 15 %	Впродовж 7-8 тижнів
	Доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	45 балів / 45 %	Згідно з розкладу

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Оцінка здатності спланувати розташування та облаштування ветсанпропускників, дезбар'єрів, ізолятора для інфікованих тварин чи інших об'єктів захисту господарства від заносу збудників інфекцій	0-2	3	4	5
	<i>У вимогах не орієнтується</i>	<i>Вимоги дотримані не всі або з помилками</i>	<i>Вимоги враховані, план розташування та облаштування обґрунтований</i>	<i>Вимоги враховані, план розташування та облаштування обґрунтований, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Оцінка вміння підготуватися та провести алергічну діагностичну пробу на туберкулін, облік реакції на нього (на базі віварію) та заповнити акт.	0-2	3	4	5
	<i>В процедурі не орієнтується</i>	<i>Послідовність процедури дотримана з грубими помилками</i>	<i>Процедура правильно виконана на об'єкті</i>	<i>Процедура детально роз'яснена і правильно виконана на живому об'єкті</i>
Оцінка вміння підготуватися та провести відбір матеріалу для лабораторних досліджень, скласти супровідний документ і дати характеристику суті однієї з серологічних реакцій	0-2	3	4	5
	<i>В процедурі та суті реакції не орієнтується</i>	<i>Послідовність процедури дотримана не точно, документ складено з грубими помилками</i>	<i>Процедура правильно виконана на об'єкті, документ складений з неточностями, загалом передає суть реакції</i>	<i>Процедура детально роз'яснена і правильно виконана на об'єкті, документи складені без помилок, глибоко розбирається в суті реакцій</i>
Перевірка здатності проводити аналіз отриманих в ході епізоотологічного обстеження даних, формувати припущення щодо можливих причин та оформлювати акт.	0-2	3	4	5
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Вимоги завдання виконано, при цьому продемонстровано, креативність і вдумливість</i>
Фокус-група з взаємним оцінюванням на розуміння принципів отримання, застосування та дії біопрепаратів	0-2	3	4	5
	<i>Не орієнтується</i>	<i>Вміє розділити біопрепарати на групи за призначенням</i>	<i>Вміє розділити біопрепарати на групи і підгрупи за принципом дії та призначенням</i>	<i>Вміє оцінити правильність розподілу біопрепаратів на підгрупи та обґрунтувати виявлені помилки</i>
Оцінка вміння підготувати та провести імунізацію тварин/птиці (на базі віварію) та скласти акт.	0-2	3	4	5
	<i>В процедурі не орієнтується</i>	<i>Послідовність процедури дотримана з грубими помилками</i>	<i>Процедура правильно виконана на об'єкті</i>	<i>Процедура детально роз'яснена і правильно виконана на живому об'єкті</i>
Розробка плану протиепізоотичних заходів по ліквідації інфекційної хвороби та проекту рішення ДНПК (розпорядження голови райдержадміністрації) щодо його реалізації	0-4	5-7	8-9	10
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання з несуттєвими неточностями</i>	<i>Вимоги завдання виконано, при цьому продемонстровано, креативність і вдумливість</i>
Рішення задач з розрахунку потреб деззасобів для проведення дезінфекції та	0-2	3	4	5
	<i>Задача вирішена</i>	<i>Задача в цілому</i>	<i>Розрахунок проведено правильно,</i>	<i>Вимоги завдання виконано, при цьому</i>

складання акту на дезінфекцію	<i>неправильно</i>	<i>вирішена, але з грубими помилками</i>	<i>акт складено</i>	<i>продемонстровано, креативність і вдумливість</i>
Перевірка вміння орієнтуватися в асортименті родентицидів та інсектицидів при виборі засобів для дератизації та дезінсекції (фокус-групи)	0-2	3	4	5
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання з несуттєвими неточностями</i>	<i>Вимоги завдання виконано, при цьому продемонстровано, креативність і вдумливість</i>
Симуляційна вправа за тематиками з розподілом балів на підставі взаємного оцінювання	0-4	5-7	8-9	10
	<i>Роль не виконано</i>	<i>Роль в цілому виконано, з підказками та виправленнями</i>	<i>Роль виконано, продемонстровано знання інструкції по боротьбі з хворобою, продемонстровано невпевненість</i>	<i>Роль виконано з креативністю, продемонстровано знання інструкції по боротьбі з хворобою, вміння спілкуватися, аргументувати та проявляти рішучість у відстоюванні своєї позиції,</i>
План протиепізоотичних заходів з ліквідації хвороби (по варіантам)	0-4 (×2, ×3)	5-7 (×2, ×3)	8-9 (×2, ×3)	10 (×2, ×3)
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання з несуттєвими неточностями</i>	<i>Вимоги завдання виконано, при цьому продемонстровано, креативність і вдумливість</i>
Аналіз наукової статті на задану тематику	0-3	4-7	8-12	13-15
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Стаття знайдена, спроби аналізу були, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті</i>	<i>Стаття підібрана відповідно завданню, проаналізована, виконано усі вимоги завдання з несуттєвими неточностями. Питання сформульовані до фактів, а не до суті.</i>	<i>Стаття підібрана відповідно завданню, ґрунтовно проаналізована, Зроблені висновки та грамотно задані цікаві питання.</i>

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Зворотній зв'язок, що спрямований на підтримку студента у розумінні правильності оформлення документації	Щоразу при перевірці заповнених актів та супровідних
2	Самоперевірка на знання послідовності дій при виконанні процедур (діагностичних, профілактичних, ветеринарно-санітарних) по результатам аналізу виконаних бліц-завдань	Бліц-контроль на початку 2,3,4,7,8,10, 14 та 15 занять (в 6-му семестрі)
3	Оцінювання активності і ефективності участі здобувачів у проведенні фокус-груп та виконання ролей в симуляційних вправах. Коментарі та поради.	Щоразу на заняттях у формі фокус-груп чи симуляційних вправ
4	Зворотній зв'язок з коментарями та рекомендаціями по ходу розв'язання задач	11-й тиждень
5	Усне рецензування і корекція планів протиепізоотичних заходів з ліквідації хвороби (по варіантам)	Згідно розкладу за темами
6	Коментування та перевірка коментарів студентів до аналізу статей в гул-таблицях	13-15 тижні

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

2.1. Основні джерела

1. Кассіч В.Ю. Епізоотологія та інфекційні хвороби. Спеціальна епізоотологія. «Боротьба з зоонозами як основа біологічної безпеки України». Методичний посібник для студентів з спеціальностей 211 – «Ветеринарна медицина», 212 – «Ветеринарна гігієна та експертиза». Освітній рівень: «бакалавр», «магістр» ветеринарної медицини. Суми, 2020.
2. Кассіч В.Ю., Касяненко О.І. Протиєпізоотичні заходи в тваринництві. Підручник. Суми. 2022, 258 с.
3. Корнієнко Л.Є., Бусол В.О., Недосєков В.В., Ушкалов В.О., Головка А.М., Корнієнко Л.М. Дудников Л.А. Інфекційні хвороби тварин з везикулярним синдромом. Навчальний посібник. гриф МОН. / За ред. Л.Є. Корнієнка. Біла Церква: БДАУ, 2010, 272 с .
4. Корнієнко Л.Є., Бусол В.О., Недосєков В.В., Кучерявенко О.О., Кучерявенко О.О., Корнієнко Л.М. Хронічні інфекційні хвороби тварин. Біла Церква, Білоцерків. держ. аграр. у-т. 2009, 291 с.
5. Корнієнко Л.Є., Недосєков В.В., Бусол В.О., Корнієнко Л.М., Ушкалов В.О., Головка А.М. Сапронозні інфекційні хвороби тварин. Біла Церква: Білоцерків. держ. аграр. у-т. 2009. 307 с.
6. Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П., та ін. Загальна епізоотологія. Біла Церква. 2002. 656 с.
7. Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія. К.: "вища освіта". 2002. 701с.
8. Литвин В.П., Олійник Л.В., Корнієнко Л.Є., Ярчук Б.М. Факторні хвороби с/г тварин. Біла Церква. 2002. 368 с.
9. Кравців Р., Злонкевич Я., Корж Б., Олексюк І. Інфекційні хвороби великої рогатої худоби. Львів. 2001. 394с.
10. Кравців Р. Злонкевич Я. Інфекційні хвороби свиней. Львів. 1999. 272с.
11. Галатюк О.Є . Профілактика та лікування заразних хвороб коней. Житомир: Рута, 2009. 380 с.
12. Практикум із загальної епізоотології: навчальний посібник. За заг. ред. д-ра вет. наук , професора В.В. Недосєкова. К. 2011. 189 с.
13. Ребенко Г.І. Словник термінів загальної епізоотології: навчальний посібник. Суми. 2010. 115с.
14. Ребенко Г.І. Природно-осередкові інфекційні хвороби: навчальний посібник. Суми. 2012. 52 с.
15. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Антимікробна терапія при інфекційних захворюваннях тварин: навчальний посібник. Суми. 2013. 50 с.
16. Кистерна О.С., Ребенко Г.І. Ветеринарна фармакологія. Імунобіологічні препарати. Правила використання». Навчальний посібник. Суми. 2020. 160 с.
17. Галатюк О.Є. Епізоотологія та інфекційні хвороби /О. Галатюк, Л. Цибульчак // Державний агроєкологічний університет, Житомир, 2005.– 564 с.
18. Галатюк О.Є. Хвороби бджіл та основи бджільництва /О. Є. Галатюк. – Житомир: Видавництво «Полісся», 2010. – 344 с. + вкл.
19. Інфекційні хвороби птиці: підручник для магістрів ветеринарної медицини / Л.Є. Корнієнко, Л.І. Наливайко, Л.А. Дудников та ін.; За ред. Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква, 2011. – 520 с.
20. Інфекційні хвороби тварин з везикулярним синдромом / Л.Є. Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосєков та ін.; за ред. Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква, 2010. – 272 с.
21. Недосєков В.В. Міжнародна класифікація хвороб і особливо небезпечні інфекції тварин (навчальний посібник до лекційного курсу з дисципліни “Епізоотологія та інфекційні хвороби”/ В.В. Недосєков, В.В. Макаров // НУБіП: Київ, 2010. – 120 с.
22. Сапронозні інфекційні хвороби / Л.Є. Корнієнко, В.В. Недосєков, В.О. Бусол та ін.; за ред. Л.Є. Корнієнка, В.О. Бусола. – Біла Церква, 2010. – 306 с.
23. Хронічні інфекційні хвороби тварин / Л.Є. Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосєков та ін.; за ред. В.О. Бусола, Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква, 2009. – 291 с.
24. Пріонні інфекції тварин (трансмісивні губкоподібні енцефалопатії). Скибіцький В.Г., Козловська Г.В., Ібатуліна Ф.Ж.. Київ, НАУ, 2002 р
25. Електронний навчальний посібник «Вірусні хвороби свиней»

http://109.251.248.132/MyWeb/manual/vetmed/virysni_xvor_svuney/Golovna/Golovna.htm

26. Електронний навчальний посібник «Бактерійні хвороби свиней»
http://109.251.248.132/MyWeb/manual/vetmed/bakter_xvor_svuney/golovna/Golovna.htm

2.2. Методичне забезпечення

1. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Байдевятов Ю.А., Епізоотологія та інфекційні хвороби: розділ “Загальна епізоотологія” робочий зошит для лабораторно-практичних занять (30 годин) та самостійної роботи (44 години), Суми, 2019 рік - 46 с. затв. методичною радою СНАУ

2. Міланко О. Я., Ребенко Г.І., Фотін А.І. Методичні рекомендації «Правила роботи з заразливими тваринами та інфікованим матеріалом». Суми 2006.21 с.

3. Міланко Г.О., Авраменко Н.О., Ребенко Г.І. Методичні вказівки «Дезінфекція». Суми, 2006. 60 с.

4. Ребенко Г.І., Фотін А.І. Методика проведення епізоотологічного обстеження, порядок ведення журналів обліку епізоотичного стану та складання епізоотичних карт. Суми, 2008. 27с.

5. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Методичні рекомендації «Алергічні діагностичні проби. Організація й техніка проведення алергічних досліджень». Суми, 2008. 24 с.

6. Ребенко Г.І., Гурова Т.В., Вершняк Т. В. Методичні рекомендації «Санітарна загроза гризунів та заходи боротьби з ними.» — Суми, 2010 – 48с.

7. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І. Методичні рекомендації «Профілактика факторних хвороб тварин» — Суми, 2010 – 23 с.

8. Ребенко Г.І., Гурова Т.В., Вершняк Т. В. Методичні рекомендації «Біологічні відходи та способи їх знезараження.» - Суми, 2011 - 34 с.

9. Кассіч В.Ю., Ребенко Г.І., Методичні рекомендації «Емерджентні та екзотичні інфекції.» - Суми, 2011 - 16 с.

10. Ребенко Г.І., Байдевятов Ю.А. Пробиотики та біотерапія. Методичні вказівки — Суми, 2014 рік. — 28 с.

2.2.1. Інші джерела

Курс на платформі Moodle <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=167>

2.3. Додаткові джерела

Сторінка Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарії:

http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Pro_Departament/51/

Сайт МЕБ : <http://www.oie.int/>

Сайт Держпродспоживслужби <http://www.consumer.gov.ua>

2.4. Програмне забезпечення

Для епізоотологічного моніторингу <https://five.epicollect.net/project/asfld/data>

Для підготовки та самоконтролю <https://www.goconqr.com/p/987892-veterinary-epidemiology-final-exam--bacteria-flash-card-decks>

Для тестування під час лекцій <https://create.kahoot.it/auth/login>

Для контролю засвоєння поточного матеріалу <https://www.mentimeter.com/app>

Для зворотнього зв'язку по виконанню завдань <https://docs.google.com/spreadsheets>